

poluotoka Vižula kod Medulina te su snimljeni nalazi potopljenih ostataka arhitekture (terme, prometnica), o čemu je izvješće podnio Igor Miholjek iz Zagreba („Podvodno arheološko istraživanje poluotoka Vižula kod Medulina u 2012.“, 413-419).

Prilikom predstavljanja 22. sveska časopisa *Histria antiqua* 23. studenoga 2013. u Puli Guido Rosada istaknuo je da „ima malo nakladničkih i uredničkih primjera u Europi i u svijetu kao što je ovaj znanstveni časopis koji već gotovo dvadeset godina izlazi redovito u studenome tekuće godine s tematski osmišljenim i grupiranim znanstvenim priložima (...), a za koji postoji izuzetan interes u europskim institucijama“. Značaj je časopisa upravo u tome što različita znanstvena područja autora članaka (arheologija, epigrafija, povijest, povijest umjetnosti i dr.) omogućuju raznovrstan i seriozan pristup obradi teme prethodno podnesene i razjašnjene na godišnjim znanstvenim skupovima, koja nalazi čitatelje i u laičkoj populaciji. Svojevremeno su (1995.) način uređivanja i veliki format (V. Girardi Jurkić) pobudili različite pozitivne i negativne komentare u stručnoj javnosti, ali je danas to uobičajen način uredničke realizacije takve vrste izdanja u arheologiji i bliskim strukama jer omogućuje kvalitetno predstavljanje znanstvenoga rada i čitljivost na elektroničkim medijima.

Mirko Jurkić

***Histria archaeologica*, sv. 41/2010, Pula 2011., 224 str.**

Arheološki muzej Istre u studenome je 2011. izdao 41. svezak časopisa *Histria archaeologica*. Članovi su uredništva časopisa Kristina Mihovilić, Ondina Krnjak i Adriana Gri Štorga, dok je glavni i odgovorni urednik Darko Komšo. U svesku je objavljeno osam članaka, od toga četiri izvorna znanstvena članka, dva pregledna znanstvena članka, jedan stručni članak te jedno prethodno priopćenje. Radovi su objavljeni dvojezično, na hrvatskom jeziku i u engleskom prijevodu.

Časopis započinje izvornim znanstvenim člankom „Brončane sjekire i njihovi dijelovi: Opažanja na primjeru nalaza s Monkodonje u Istri“ (5-33) Bernharda Hänsela, Bibe Teržan i Kristine Mihovilić. U članku autori iznose pojedinosti o sjekirama iz ranoga i srednjega brončanog doba, to jest

njihovim dijelovima (posebno oštricama i vratovima) pronađenim na ostacima utvrđenoga naselja Monkodonja. Slikovni prikazi pronađenih sjekira, njihovih ulomaka, dijelova vrata te samoga mjesta nalaza sjekira uvelike obogaćuju sadržaj članka. Promatranjem nalaza autori su došli do zaključka da te sjekire nisu bile korištene samo kao svakodnevni radni alat, već i za obranu. Zanimljivost koju autori donose jest da su dijelovi vrata sjekire korišteni kao vrst predmonetarne jedinice pri razmjeni dobara te da su stoga višestruko rabljeni kako u gospodarske tako i u žrtvene svrhe. Ono što je autorima olakšalo određivanje namjene i funkcije sjekira jest činjenica da su svi promatrani nalazi pronađeni na jednome mjestu, u „zatvorenom naseobinskom i kulturološkom kompleksu“.

Josip Višnjić, Tihomir Percan i Ivica Pleština u izvornom znanstvenom članku „Prilog arheološkoj topografiji i poznavanju urbanističkog razvoja grada Buja: Rezultati zaštitnih arheoloških istraživanja na Trgu sv. Servola 2010.“ (35–82) predstavljaju niz nepokretnih i pokretnih arheoloških nalaza koji svjedoče o postojanju višestoljetne tradicije odvijanja života u samom središtu povijesne gradske jezgre Buja. Prema autorima, pronađeni nalazi potvrđuju postojanje prapovijesne gradine, ali i kasnijega srednjovjekovnog grada (srednjovjekovna crkva sv. Servola s pripadajućim grobljem, bedemima i ostalim objektima iz toga razdoblja). Članak je obogaćen slikama i kartama nalazišta prema sektorima, odnosno pronađenim nalazima. Autori članku prilažu i katalog predmeta pronađenih tijekom istraživanja.

U preglednom znanstvenom članku „Arheološko zaštitno istraživanje na trasi Istarskog ipsilona – lokalitet Brestić-Višnjan“ (83–108) Romuald Zlatunić piše o obavljenim zaštitnim arheološkim istraživanjima i privremenoj konzervaciji objekata otkrivenih na brežuljku Brestić pored Višnjana. Radi se o antičkoj gospodarskoj vili i kasnoantičkom apsidalnom objektu. Rad je obogaćen katalogom i slikama pronađenih nalaza.

Davor Bulić i Ida Koncani Uhač u izvornom znanstvenom članku „Figlina u Fažani i njezina preobrazba u kasnoj antici“ (109–146) pokušavaju sistematizirati dostupne podatke o figlini i smjestiti je u povijesno-ekonomski kontekst. U tome su im uvelike pomogla zaštitna arheološka istraživanja (2007. – 2009.) koja su omogućila prikupljanje podataka o mikrolokaciji radioničkoga kompleksa.

Stručnim radom „Zaštitno arheološko istraživanje na području Uspona Frana Glavinića i istraženost mreže ulica Pule“ (147–162) Romuald Zlatu-

nić piše o arheološkim i građevinskim radovima 2011. na predjelu Uspona Frana Glavinića u Puli. Arheološkim je istraživanjima potvrđeno postojanje antičkoga popločenja i kanalizacije na tom području. Autor uz osvrt na samo arheološko istraživanje donosi i popis dosad istraženih područja antičkih ulica u jezgri Pule, uključujući i izgled antičke mreže Pule.

Marin Zaninović preglednim se znanstvenim člankom „Poslije Nezakcija“ (163-175) osvrće na činjenicu kako od pada histarskoga Nezakcija pa do pojave rimskoga municipija Nezakcija u povijesti Istre postoji svojevrsna praznina koju bi trebalo istražiti, između ostaloga i proučavanjem republikanske numizmatike.

Prethodnim priopćenjem „Dvojna vrata, Pula: Konzervatorsko-restauratorski osvrt“ (177-204) Đeni Gobić-Bravar osvrće se na problematiku zaštite spomeničkih površina na primjeru Dvojnih vrata u Puli. Autorica detaljno iznosi povijest Dvojnih vrata i vrste uočene degradacije (mrlje, biološki film, crne inkrustacije, vegetacija, alveolizacija...). U članku se, osim dokumentacije i analize stanja, daje i prijedlog očuvanja i daljnjih radova na konzervaciji Dvojnih vrata. Nakon zaključnih napomena slijede tlocrti, pogledi i presjeci Dvojnih vrata s prikazom degradacija.

Zrinka Premužić i Petra Rajić Šikanjić u posljednjem radu, izvornom znanstvenom članku „Starohrvatska populacija iz Triblja – zdravlje i bolesti“ (205-220), donose rezultate analize ljudskih skeletnih ostataka sa starohrvatskoga groblja u Triblju. Proučavani su ostaci 25 osoba iz 18 grobova, a rezultati upućuju na neočekivanu spolnu i dobnu razdiobu uzorka (puno više muškaraca i odraslih osoba no što je bilo očekivano) te indiciraju nešto lošije životne uvjete starohrvatskih stanovnika Triblja, posebno u smislu neodgovarajuće prehrane i dugotrajnoga fizičkog rada. Osim toga, radom se otvaraju nova pitanja o pogrebnim običajima i načinima pokapanja na području starohrvatskoga Vinodola u ranom srednjem vijeku. Časopis završava s „Uputama autorima“ (221-223).

U 41. svesku časopisa *Histria archaeologica* predstavljen je niz novih i zanimljivih spoznaja temeljenih na istraživanjima provedenim na različitim lokalitetima širom Istre i Kvarnera, što potvrđuje nastavak uspješne tradicije u objavi rezultata arheoloških i muzeoloških istraživanja započete 1970. godine.